

OBSAH.

Úvod.

Valdštejnská otázka	1
Její počátky. První výsledky. Nedostatek důkazů	3
Perduellionis Chaos	6
Úřední zpráva	8
Nejistota o záměrech Valdštejnových	10
Proces trčkovský	10
Přilákání Rašína do Vídně	11
Zpráva Rašínova	12
Annály Khevenhillerovy	13
Chemnitz a memoiry Richelieuovy	14
Lettres et négociations du marquis de Feuquières	15
Význam Schillerův v literatuře valdštejnské	16
Obrana Förstrova	17
Roepell. Práce Aretinovy a Helbigovy	18
Příspěvky Kirchnerovy a Dudíkovy	19
Hurter	20
Höfler, Dvorský, Gliubich, Wittich	20
Rankův »Wallenstein«	21
Obrana Hallwichova	22
Hallwich a Schebek	25
Publikace Hildebrandova a Gaedekova	26
Lenz »Zur Kritik Sezyma Rašin's«	27
Práce Rezkovy	27
Publikace Irmerova	28
Irmerova kniha o Arnimovi	28
Obrana Wittichova	28
Naše resultáty	29

1. Valdštejn po svém sesazení. První styky s nepřítelem.

Sesazení Valdštejna v Řezně	33
Valdštejn před r. 1630	33
Hrozí pomstou za affront řezenský	34
Jeho situace. Poměr k české emigraci	35
Protirakouské tradice Trčků a Kinských a Valdštejnův přátelský svazek s těmito rodinami	36
Povolání Rašína do Čech v únoru 1631	37
Korrespondence Gustava Adolfa s Valdštejnem na podzim r. 1630	40

Účastenství Arnimovo v tom	40
Proticísařská opatření Valdštejnova v Meklenbursku	42
Důvěrné styky s Arnimem	43
Zpráva Wolfova	44
Anonymní zpráva francouzská	44
Valdštejnova obrana	45
Závěr	47

2. Valdštejn a Gustav Adolf v létě r. 1631.

Opětné povolání Rašína k Trčkovi	47
Valdštejnův poměr k dvoru	48
Strachy a zmatky dvora	49
Snahy o znovupovolání Valdštejna k velitelství	50
Rašín poslán ke Gustavu Adolfovi	51
Zpráva Rašínova o první jeho rozmluvě s králem	51
Plná moc králova Thurnovi z 11. června	52
Lenz a kritika zprávy Rašínovy	53
Vypravování Rašínovo o dalším jednání Valdštejnově s králem	54
Tajná schůze Valdštejna, Trčky a Rašína v zahradě u Bubenče	58
Gustav Adolf odmítá slíbenou pomoc vojenskou	59
Doklady Rašínovy spolehlivosti	59—67
Divoké řeči Valdštejnovy	60
Účastenství Trčkových v plánu na povstání	61
Valdštejnovy výroky o Francii	61
Zneužití smluv s Dánskem k popuzení Dánska proti císaři	62
Listy Thurnovy	63—66
Thurnovy snahy	63
Thurnův zoufalý list po odmítnutí králově v Schleusingách	64
Křivý výklad Lenzův	65
Svědectví úřední zprávy	66
Závěr	67

3. Valdštejn a saský vpád do Čech.

Odmítavá odpověď králova v Schleusingách	67
Plán na vpád emigrace do Čech s pomocí švédskou a saskou	68
Poslání hr. Thurna do Drážďan	69
Thurnovy přípravy k vpádu	69
Stanovisko Valdštejnovo po bitvě u Breitenfeldu	70—77
Zmatek ve Vídni. Žádosti, aby Valdštejn přijal jenerálát	70
Valdštejn radí císaři jednati o pokoj se Sasy	71
Svěřené sobě jednání obmyslně odkládá	72
Radí, aby Tiefenbach nic proti Sasům nepodnikal	73
Zrádné úmysly této rady	74
Návrat Rašínův ze Schleusing k Valdštejnovi	74
Opatření Valdštejnova k usnadnění vpádu emigrace do Čech	75
Otázka upřímnosti Valdštejnových slibů emigraci	76
Radost Thurnova a jeho sklamaní	77
Vznik záměru o vpád Sasů do Čech	77—88
Arnimův životopis	78
Jeho poměr k Valdštejnovi v l. 1627—1629	79
Jeho poměr ke Gustavu Adolfovi	79
Jeho politický program	80
Jeho účastenství ve vyjednání spolku švédskobraniborského a švédskosaského	80

Výklad Hallwichův o Valdštejnových plánech na vzpouru a jeho nemožnost	387
Jednal Valdštejn v obraně proti dvoru neb na základě starých svých plánů proticísařských?	388
Předstírání Valdštejnovo o nespokojenosti dvora	389
Taktika Valdštejnova. Plán na nová jednání o povstání třeba datovati aspoň od 15. list.	389
Rozhodnutí císařovo o vzetí jeneralátu Valdštejnovi	390—400
Změna v poměru dvora k Valdštejnovi	390
Úsilí Španělska o získání Valdštejna	390
Castañedovy stížnosti na Valdštejna	390
Nespokojenost se stížnostmi těmi v Madridě. Poslání Oñateho	392
První dojmy Oñatovy	392
Konečný obrat v názorech Oñatových	393
Instrukce kurfiřta Bavorského Richelovi z 6. prosince k poslání k císaři	394
Kurfiřt se bojí vystoupiti proti Valdštejnovi	394
Hrozba Eggenberkova proti Valdštejnovi	395
Valdštejnovo rozhodnutí o návrat do Čech a stížnost kurfiřta Bavorského	395
Další stížnosti Bavor na Valdštejna	397
Stav věcí ve Vídni po dojití plzeňského dobrozdání. Zprávy a udání o zrádných pletichách Valdštejnových	398
Porady o »remedování věcí s Fridlandským«	399
Rozhodnutí císařovo o sesazení Valdštejna	400
Závěr	401

14. Poslední jednání.

List hr. Kinského Thurnovi z 27. prosince	402
Kinského jednání s kurfiřtem	402
List Thurnovi z 3. ledna a Feuquièrovi z 1. ledna	403
Význam tohoto listu	404
Příjezd Kinského, Rašína a Schliefa do Plzně	405
Smírné projevy Valdštejnovy a císařovy	405
Obavy, že akce proti Valdštejnovi uvázne	406
Žádost o podporu k cestě kardinála-infanta do Nizozemí	406
Poslání Quirogovo k Valdštejnovi	407
Odmítnutí žádané pomoci	408
Plzeňský zápis z 12. ledna	408—411
Protišpanělská řeč Illovova. Její význam	409
Pošetilost jednání Valdštejnova. Útočná povaha plzeňského zápisu	410
Dojem událostí plzeňských v Praze a ve Vídni	410
Císařský patent z 24. ledna	411
Udání Aldringenova a Navarrova o úmyslech Valdštejnových	411
Rady Oñateho	412
Valdštejnovy hrozby o složení jeneralátu. Žádosti o poslání dra. Gebharda k jednání s Arnimem	413
Bolestná nemoc Valdštejnova	414
Valdštejnovy porady s Kinským a rozmluva s Schliefem	414
Valdštejnovy návrhy, přednesené Schliefem v Drážďanech	415
Zprávy vévody Františka Albrechta o vzkazech Schliefových	416
»Der Kaiser und Kurfürst sollen weg!«	417
Vlastní směr plánů Valdštejnových	418—426
Zdánlivá shoda návrhů Valdštejnových s cíli Arnimovými	419
Valdštejnova horečná snaha získati Arnima	419
Výklad Lenzův	420
List Trčkův z 26. prosince a listy Kinského	421
Dvojí podoba snah Valdštejnových	422

Pravý význam návrhů učiněných Schliefovi	423
Pravé pohnutky Valdštejnových plánů na povstání	423
Klamné zprávy, že Valdštejn nejedná s Francií a Švédskem	424
Taktika Valdštejnova	424
Přehled dosavadních jednání Valdštejnových s nepřítelem	424
Vlastním cílem jejich je všude boj s císařem	425
Záhadná poštilost Valdštejnových opatření	425
Stanovisko Arnimovo	426—435
Nedůvěra Švédů k Arnimovi. Arnimovo naléhání na učinění pokoje	426
Arnimův obšírný list o politické situaci	427
Arnimovy obžaloby Francie a Švédska. Úsudek o Valdštejnovi. Rady k shodě a povolnosti	427
Poslání Solmsovo do Berlína. Solmsova udání o zradách Arnimových	429
Působení zpráv o Solmsově denunciaci na Arnima. Arnim povolán do Drážďan	430
List kurfiřta Saského z 21. ledna	431
Příchod Arnimův do Drážďan a porady, jak se zachovati k Valdštejnovým návrhům	431
Arnim varuje kurfiřta podporovati Valdštejna v zrádných plánech proti domu Rakouskému	432
Navrhuje předchozí úradu s kurfiřtem Braniborským	433
Referát vév. Františka Albrechta o jeho poslání do Plzně	433
Arnimův návrh o slevení z výminek z r. 1633 a o jednání s kurfiřtem Braniborským	434
Výsledky úsilí Arnimova	435
Návrat Schliefa a Františka Albrechta do Plzně	436
Projevy Valdštejnovy. Atestace proti denunciaci Solmsově. Protisaské projevy Kinského	436
List Kinského vévodě Bernardu Výmarskému z 14. ledna	438
Poslání Rašína k Bubnovi a Oxenstiernovi	438
Zpráva Rašínova o nadějných projevech Trčkových	438
Lenz a kritika této zprávy	439
Výpověď Rašínova ve vyšetřování o nadějích Trčkových	440
Udání Vřesovcovo a Klusákovo	441
Poslání Romhapa ke hr. Kratzovi a Feuquièreovi	442
Vzkazy Romhapovy ve Frankfurtě	443
Otázka iniciativy	444
Boj dvora proti Valdštejnovi	445—457
Chování dvora ku konci ledna	445
Poměr Gallasa a Piccolominiho k Valdštejnovi	445
Odhalení Piccolominiova dvoru o záměrech Valdštejnových	446
Úrada Gallasa, Piccolominiho a Colloreda v Slezsku 1.—4. ledna	447
Příjezd Gallasa do Plzně, Piccolominiho do Lince a Aldringena do Pasova	448
Úmluvy Gallasa, Piccolominiho a Aldringena	448—455
Samostatné jednání Piccolominiovo	449
Nařízení »exekuce« proti Valdštejnovi	451
Eggenberkův výklad o nařízené exekuci	451
Starosti císařovy	452
Poslání Walmeroda k Piccolominimu a Aldringenovi. List Piccolominiho Aldringenovi o odhalení rebelie	452
Neshoda mezi Aldringenem a Piccolominim. Její výklad	453
Schůze Aldringena s Piccolominim dne 6. února	453
Nerozhodnost jenerálů	454
Cesta Aldringena a Piccolominiho do Plzně. Plán zakročiti v Plzni proti Valdštejnovi	455
Uniknutí Gallasovo z Plzně. Příjezd Piccolominiho do Plzně	455
Rozhodnutí z 14. února o zřejmé vystoupení proti Valdštejnovi	456
Piccolomini opustil Plzeň. List Aldringenův o situaci	456
Opatření císaři věrných jenerálů proti Valdštejnovi	456

Patent z 18. února. Příjezd Aldringena do Vídně. Bezhlavost v okolí vévodově	457
Druhý zápis plzeňský. Rozkaz o rendezvous armády na Bílé Hoře	458
Valdštejnova neschopnost provésti resoluci. Nedostatek odvahy u něho i u Kinského a Trčky	458
Poslání Schliefa do Slez k Šafgočovi a vévody Františka Albrechta do Řezna o vo- jenskou pomoc Švédů k českým hranicím	459
Zaslepenost v okolí vévodově. List Františka Albrechta z 18. února o situaci v Plzni .	460
Naléhavé prosby o příchod Arnimův	460
Arnim a Valdštejnovy plány na povstání	461—473
Cesta Arnimova do Berlína. Jeho instrukce	461
Arnimovo zamlčování pravé povahy návrhů Valdštejnových	462
Vlastní cíl cesty Arnimovy do Berlína. První slyšení Arnimovo u kurfiřta	462
Úvahy tajné rady kurfiřtovy o návrzích Arnimových	463
Zajímavé výroky některých tajných rad o dřívějších návrzích Valdštejnových	463
Základní omyl tajné rady a odmítavá odpověď smluvená v tajné radě	464
Soukromé slyšení Arnimovo u kurfiřta	465
Veliká řeč Arnimova proti Švédům a Francii a na obranu domu Rakouského	465
Výsledek Arnimova poslání	466
Nové porady v Drážďanech	467—473
Arnimův zájem na zmaru Valdštejnových záměrů	467
Memoriál Arnimův z 30. ledna a odpověď kurfiřtova z 13. února	468
Arnimovy poznámky k odpovědi kurfiřtově	470
Snahy Arnimovy o odvrácení Valdštejna od spolku se Švédskem a Francií	471
Jeho důrazné rady, aby kurfiřt podporu plánů čelících proti domu Rakouskému odepřel	471
Arnimova konečná instrukce z 18. února	472
Další prodlení Arnimovo v Drážďanech	473
Jednání konspirátorů se Švédskem a Francií	473—479
List Thurnův z 13. ledna hr. Kinskému	473
List Thurnův Oxenstiernovi. Nedůvěra Oxenstiernova k Valdštejnovi	474
Zpráva Rašínova o jeho pořízení u Bubny a Oxenstierny	475
Odmítavá odpověď Oxenstiernova	475
Feuquièrovy instrukce k jednání s Valdštejnem	476
Příchod Romhapův k Feuquièrovi a vyslání pana z Boderie do Plzně	477
Neúspěch poslání vévody Františka Albrechta k Bernardu Výmarskému	478
Zoufalé prosby Thurnovy o pomoc Výmarského k Chebu. Den 21. února v Plzni . .	479
Ústup do Chebu. Listy Kinského o příjezd Arnimův	480
Arnimova poslední opatření v Drážďanech. Jeho cesta s Rašínem do Chebu	480
V Cvikavě dochází Arnima zpráva o smrti Valdštejnově	481
Rebellie císařských pluků v Opavě	482

Doslov.

Valdštejn	483—487
Arnim	487
Císař. Thurn. Česká emigrace	488
Valdštejnské spiknutí kusem národních dějin	489

Příloha.

Odhalení Piccolominiova o záměrech Valdštejnových	490—494
---	---------

Jeho výstrahy protišvédské po bitvě u Breitenfelda	81
Boj v Lužici. Arnimovy snahy opatřiti pro armádu zimní byty v Slezsku nebo v Čechách	82
Určitý návrh zmocniti se části Čech	83
Ústup císařských do Slezska, způsobený Valdštejnem, a vliv toho na záměr o vpád do Čech	83
Působení žádostí Thurnových o pomoc k vpádu emigrace	84
Rozhodnutí kurfiřtovo z 21. října	85
Kurfiřt a snahy Thurnovy	85
Cíle vpádu saského	86
Význam vpádu vzhledem k Švédům, emigraci a císaři	87
Valdštejn saským vpádem oklamán	88
Pomýšlí na přijetí jeneralátu	89
Vlastní příčina jeho obratu v jeho zbabělosti	89
List Eggenberkovi z 8. listopadu	90
Výklad residenta Nicolaiho o vpádu Arnimově	91
Nespokojenost Gustava Adolfa	91
Zoufalý list Thurnův Arnimovi	92
Lživá zpráva Rašínova o vpádu saském a její výklad	93
Valdštejn a saský vpád dle prací dosavadních	95

4. Ztráta Prahy.

Zpráva Rašínova o tažení Sasů k Praze	97
Její význam vzhledem k předchozímu udání Rašínovu	97
Arnim v Šluknově. Důležitý list jeho odtud kurfiřtovi	98
Jednání mezi kurfiřtem a Arnimem o žádostech Thurnových	98
Arnim a záměry Valdštejnovy	99
Rostoucí odvaha Arnimova. Jeho návrat do Ústí	100
Arnima docházejí zprávy, že císařská posádka Prahu opustila	101
Valdštejn a Trčka odesílateli těchto zpráv	102—107
Odeslání Březského ze dne 10. list.	102
Svědectví Slavatovo, Carettovo a Schliefovo	103
Svědectví Rašínovo	104
Závěr	104
Výklad zrádných vzkazů Valdštejnových	105—107
Valdštejn chce zachrániti své vévodství saské okupace	105
Ztráta Prahy a podmínky druhého jeneralátu Valdštejnova	105

5. Schůze v Kounicích.

Úmluvy o místo a dobu schůze	108
Veliká důležitost schůze	109
Zpráva Rašínova	109
Zpráva, již podal o schůzi Arnim Nicolaimu	109
Svědectví, že Arnim odvrátil Valdštejna od Švédů	110
Kritika těchto zpráv	111—117
Nepřavdy Arnimovy o vině Thurnově	111
Arnimovo nepřátelství k Thurnovi a emigraci	112
Smělost jeho stížností na emigraci	114
Nespokojenost Thurnova nad jednáním Sasů	115
Valdštejn slibuje emigraci, že na plánech svých trvá	116
Spolehlivost zprávy Rašínovy	116
Závěr. Stanovisko Valdštejnova	117
Návrh míru, jež učinil Valdštejn v Kounicích Arnimovi	117
Jeho význam	118
Plány Valdštejnovy na spojení se Sasy	118

Upřímnost Valdštejnových přísah o věrnosti králi Švédskému a obmyslné prostřednictví Arnimovo	119
Valdštejnův poměr k Švédům a stanovisko Arnimovo	120
Snahy Arnimovy o zneužití Valdštejnových záměrů	121
Arnim zrádcem Gustava Adolfa	122

6. První jednání s Arnimem.

Úvod	122
Prostřednictví Trčkovo v jednání	123
Arnim klame znovu Nicolaiho	123
Schůze Arnima s Trčkou v Ústí	124
Některé zprávy o výminkách tajného jednání	124
Odeslání vévody Františka Albrechta do Drážďan a nejasné prostřednictví jeho v jednání	125
Pravděpodobný výklad posláni vévody Františka Albrechta	127
Chování Valdštejnovo v prvních měsících jeho nového jeneralátu	128—136
Valdštejnovy snahy o zaplacení starých dluhů Arnimovi	128
Jeho smlouva s Arnimem o šetření Fridlandského vévodství	128
Plány císaře a jeho jenerálů na znovudobytí Prahy a zákaz Valdštejnův na Prahu udeřiti	129
Radost nepřítel nad jednáním Valdštejnovým	131
Bezvýsledné rady Tillyho a arciknížete Leopolda	131
Valdštejn a kurfiřt Maxmilián Bavorský	132—136
Prosby kurfiřtovy o pomoc na Dunaj	132
Slib Valdštejnův poslati 5000 jízdy	133
Neupřímnost slibu. Kurfiřt nechán bez pomoci	133
Význam Valdštejnova chování. Sliby Trčkovy emigraci	135
Další jednání s Arnimem prostřednictvím Sparrovým	136
List Sparrův Arnimovi z 15. dubna	137
Marné čekání na příchod Arnimův ke schůzi	137
Schůze Arnima se Sparrem v Lounech	138
Gustav Adolf a saská politika	138—143
Posláni Einsiedlovo ke králi	139
Kurfiřtova obrana. Očekávaná změna jeho politiky následkem roztržky s Arnimem	139
Obžaloba švédské strany v Drážďanech proti Arnimovi	140
Obrana Arnimova. Vítězství jeho politiky	141
Taktika Sas vůči Švédům	142
Zpráva Klitzinkova o schůzi v Lounech	143
Valdštejnovy záměry. Stanovisko saské vlády k záměrům těmto	144
Stanovisko Arnimovo a kurfiřtovo	145
Arnim těží z jednání o mír vojensky	145
Schůze Valdštejna s Arnimem v Rakovníku	146
Odmítnutí návrhů Valdštejnových. Nové úsilí Valdštejnovo o shodu se Sasy	147
Nové návrhy Valdštejnovy a obmyslné chování Arnimovo	148
Opětne zamítnutí žádostí Valdštejnových. List Arnimův o zmaru jednání	150
Valdštejnova situace. Poměr jeho ke Gustavu Adolfovi. Tažení proti Švédům	152

7. Pokusy Gustava Adolfa o nové jednání na podzim r. 1632.

Gustav Adolf ochoten jednati s Valdštejnem	153
Rozmluva králova se zajatým Sparrem	153
Návrhy Sparrem Valdštejnovi přednesené	154
Dobré zdání hr. Thurna o jednání s Valdštejnem	155
Další jednání Sparrovo	156
Zpráva Rašínova o pokusech králových	156
Výpověď Františka Albrechta	157

8. Stav věcí počátkem r. 1633.

Bitva u Lützen. Ústup císařských do Čech. Smrt Gustava Adolfa	158
Kancléř Oxenstierna	159
Rady Arnimovy kurfiřtovi	159
Plán na vpád do Čech	160
Jednání Oxenstiernova v Drážďanech	160
Oxenstierna v Berlíně	162
Konvent heilbronnský	163
Konference kurfiřtů Saského a Braniborského v Drážďanech	163
Návrh dánského prostřednictví. Arnimův výklad o politické situaci	164
Počátek dánských jednání o pokoj	165
Jednání mezi Sasy a císařem prostředkovaná lantkrabím Jiřím Hessensko-Darmstadtským	165
List Nicolaiho o snahách těchto	166
Vítězství Arnimova v Slezsku	167
Evangelická vojska v Slezsku	168
Jmenování hr. Thurna velitelem v Slezsku	168
Arnimovo rozhořčení nad jmenováním Thurnovým	169
Obrany a projevy Thurnovy	170
Spor Arnima s kurfiřtem o lepší opatření armády	170
Protišvédské výklady Arnimovy o potřebě míru	172
Stav věcí na bojištích v říši	173
Situace v Elzasu. Nebezpečí, hrozící Breisachu	174
Situace na Dunaji. Spojení Výmarského s Hornem	175
Prosby kurfiřta Bavorského o pomoc a jejich bezvyslednost	176
Zlomyslný rozkaz Valdštejnův Aldringenovi	176
Nové výklady a prosby kurfiřtovy. Slib pomoci 10.000 mužů	177
Žádosti kurfiřtovy, aby Aldringenovi bylo dovoleno proti nepříteli operovati	178
Příkré odmítnutí žádostí těchto	179
Marné přímluvy císařovy	179
Konečné bezcenné svolení vévodovo	181
Sliby Valdštejnovy, že v krátkce se všechno v říši i jinde brzo změní	181

9. Plány z jara r. 1633.

Zamýšlené posláni Sparra k Oxenstiernovi	182
Jeho posláni do Drážďan	182
Zprávy Nicolaiho o návrzích Sparrových	182
Výsledek Sparrova posláni	183
Jednání Františka Albrechta s Gallasem	183
Valdštejnovy výroky o žádoucnosti míru	184
Jeho nový pokus získati Arnima	185
Povolání Rašína do Čech. Rozmluva Valdštejna s Rašínem dne 26. dubna	185
Relace Bubnova o noční schůzi jičínské	186
Význam Valdštejnových prohlášení v Jičíně	189
Valdštejn chce míru beze všeho ohledu na císaře a spojení s armádou nepřátelskou k vynucení takového míru	189
Důsledky tohoto plánu	189
Šlo-li Valdštejnovi o mír či jen o povstání?	190
Nedůvěra Bubnova	190
Převrat má býti proveden i proti kurfiřtu Saskému	190
Schůze jičínská, Rašín a kritika Lenzova	191
Otázka iniciativy	191—203
Záznam denníku Nicolaiova o odhaleních nejmenovaného G. N. ze 14. května	191
List Nicolaiho kancléři v téže věci a rozdíl mezi ním a záznamem denníku	193

Identita neznámého G. N.	194
Hostem Nicolaiho byl hr. Vilém Kinský	196
Rozmluvy Nicolaiho s Kinským o jednáních Valdštejnových se Švédy	196
Kinského odpověď na otázky, podané o Valdštejnovi Oxenstiernou	198
Kinský nejednal jménem emigrace	199
Kinský jednal v Drážďanech na základě úmluvy s Valdštejnem	200
Kinského návrhy Feuquièrovi	200
Proticísařské tradice rodiny Kinských. Václav Kinský	201
Životopis hr. Viléma Kinského	201
Choť Kinského Alžběta, dcera staré paní Trčkové	202
Význam Kinského v spiknutí. Kinský a Valdštejn	203
Role vévody Františka Albrechta v osnovaném povstání. Jeho jednání s Francií	204
Do které doby náležejí počátky této rozsáhlé akce?	205
Dosavadní výklady, že zrady Valdštejnovy vzešly z nepřátelství k Španělsku	206
Jejich nemožnost a nedostatečnost	207
Pravé příčiny zrad Valdštejnových	207
Lenz a kritika Rašínova	209
Lživá zpráva Rašínova o schůzi jičínské. Její výklad	210

10. Jednání za prvního příměří slezského.

Tažení slezské v květnu 1633	211
Žádosti o rozmluvu Arnima s Valdštejnem	212
Schůze Valdštejna s Arnimem a Burgsdorfem mezi leženími	213
Valdštejnův návrh míru a výklad jeho	214
Příčiny návratu Valdštejnova k Arnimovi	216—231
Žádosti Španěl o tažení Feriovo do říše	216
Stanovisko císaře k žádostem těmito	217
Výklady Questenberkovy o žádostech španělských	217
Rozhodné vystoupení Valdštejnovo proti plánu	218
Příčiny toho	219
Výklady Feuquièrův a Lenzův o Valdštejnově jednání s Arnimem	221—231
Memoriál Feuquièrův Valdštejnovi z konce května	221
Memoriál téhož, zodpovídající otázky podané Kinským	222
Valdštejn zve Kinského k sobě do ležení	223
Zprávy Feuquièrovy, že Valdštejn chce Arnima klamati a jednati jen s Thurnem	223
Thurn nemá ani tušení o úmyslech těchto	223
Thurnovy chvály Arnimovy spolehlivosti	224
Jejich neupřímnost	225
Valdštejn jednal se Švédy poctivě	225—230
Poslání Rašína k Valdštejnovi počátkem června	225
Návštěva Thurnova u Valdštejna a Thurnova ujištění o upřímnosti Valdštejnově	226
Odpověď kancléře Oxenstierny Bubnovi	226
Kancléř vybízí Valdštejna k povstání proti císaři a k přijetí české koruny	227
Valdštejnův pochvalný soud o radách kancléřových a jeho ústup	228
Trčkův výklad Valdštejnova ústupu	229
Schůze Thurna s Trčkou v Střehomi	229
Nedůvěra Thurnova	230
Příčiny opětného jednání Valdštejnova se Sasy v jeho chorobné důvěře v Arnima	231
Arnimovo jednání s kurfiřty o návrzích Valdštejnových	231—236
Arnim v Chmelen u Ortrandu	232
Důležitý memoriál Arnimův kurfiřtovi	232
Arnim varuje kurfiřta praktik proti císaři a chce jednati s Valdštejnem proto, aby vévoda nespojil se s Francií a Švédy	233

Neochota tajných rad k jednání vůbec	234
Odmítavá odpověď Sas Valdštejnovi	235
Ochotné přijetí návrhů Valdštejnových kurfiřtem Braniborským	235
Návrat Arnimův do ležení a zpráva jeho o konci jednání	236
Žádost o Dolní Falc	236
Valdštejn žádá marně o prodloužení příměří	238
Nečinné ležení proti nepříteli po vypršení příměří	239
Úsudky o chování Valdštejnově. Rozhořčení Thurnovo	239
Naděje a nedůvěra emigrace	240
Výklady Kinského. Nedostatečnost jeho informací	241
Povolání Kinského do fridlandského ležení	241
Stanovisko Feuquièrovo k slezským jednáním	242
Nedůvěra Nicolaiho	242
Úřední výklady švédské a soud Bernarda Výmarského	243
Výroky kancléře Oxenstierny o jednáních	243
Obecná známost návrhů Valdštejnových	244
Poměr dvora k slezským jednáním	245
Valdštejnovy lživé výklady dvoru	245
Valdštejnova prázdná zpráva císaři z 6. července	246
Záhadný zmatek Valdštejnova chování	247
Valdštejnovy astrologické pošetilosti. Pověsti o jeho duševní chorobě	248

11. Jednání za druhého příměří.

Nepřetržitá souvislost zrádných jednání Valdštejnových	249
Jednání o rozmluvu s Burgsdorfem v červenci	250
Rozkaz Holkovi, aby vpadl do Míšně	252
Porady Arnimovy s Valdštejnem a Trčkou	253
Zápis o příměří z 22. srpna. Tajný zápis Valdštejnův	254
Valdštejnovy srpnové návrhy nepříteli	254—257
Listy Thurnovy o tom	255
Zpráva podaná Arnimem v Gelnhausech Oxenstiernovi	256
Význam Valdštejnových návrhů	257
Otázka o vlivu španělské politiky na zrady Valdštejnovy	258—263
Odmítavé stanovisko císaře k žádostem španělským. Pletichy špan. vyslanectva ve Vídni	258
Valdštejn vystupuje znovu proti tažení Feriovu	259
Zdánlivý obrat v stanovisku Španělska	259
Valdštejn setrvává ve svém odporu. Výklad toho	260
Konečné svolení císařovo k tažení Feriovu. Odpověď Valdštejnova	261
Závěr	262
Valdštejnovo jednání s Francií	263—268
List Trčkův Kinskému z 26. července	263
Návštěva Kinského u Feuquièra ku konci července	264
Druhá rozmluva po dojití listu Trčkova. Výklady Feuquièrovy o tomto listu	264
Kinský žádá kurfiřta o dovolení k cestě k Valdštejnovi	265
List krále Ludvíka XIII. Valdštejnovi	266
Instrukce Feuquièrovy z 16. července o jednáních s Valdštejnem	266
Jejich význam. Cesta Kinského k Valdštejnovi	267
Stanovisko Arnimovo	269—281
Arnim a proticísařské záměry Valdštejnovy	269
Arnim radí kurfiřtovi důrazně k míru s Valdštejnem	270
Naléhání na kurfiřta o lepší opatření armády	271
Působení vpádu Holkova na povolnost kurfiřtovu	271
Porada Arnimova s kurfiřtem v Grossenhainu	272

Cíle Arnimova posláání k Holkovi	273
Jednání Arnimovo s Holkem v Geře	273
Holkovy pokusy o příměří s Výmarskými a Arnim	274
Holkova nedůvěra k Arnimovi	275
Arnim v Gelnhausech u Oxenstierny	276
Jeho rozmluva s Feuquièrem	276
Odpověď Oxenstiernova. Jeho soud o návrzích Valdštejnových	277
Obmyslné žádosti Arnimovy	278
Schůze Arnimova s kurfiřtem v Moritzburku a opětovné naléhání na reorganisaci armády	279
Resoluce kurfiřta Saského a Braniborského	280
List Arnimův z Beeskova Oxenstiernovi a kurfiřtu Saskému	280
Obecná známost tajných jednání	281—287
Usudek vévody Bernarda Výmarského a lantkrabího Viléma	282
Úřední švédské projevy. Nálada v okolí kancléřově	282
Nedůvěra k Arnimovi. List Transeheův	283
Soudy residenta Nicolaiho	283
Stížnosti pana z Čirnhausu	285
Naděje Thurnovy. Posláání Kratzovo ke kancléři	285
Pověsti rozšířené v Hamburku, Mohuči a ve Frankfurtě	285
Celkový ráz obecných zpráv o plánech Valdštejnových	286
Důkaz z nedůvěry	287
Poměr Valdštejna ke kurfiřtu Bavorskému, Španělům a dvoru. Jeho vedení války	287—307
Bezstarostnost Valdštejnova o armády v říši	287
Episoda o pomoc Neumarku	287
Pokárání Holka Valdštejnem, že byl ochoten pomoci Neumarku	289
Prosby kurfiřta Bavorského o pomoc a jejich bezvyslednost	290
Klamné ujištění Valdštejnovo Šlikovi, že Aldringen je již odkázán ke kurfiřtovi	291
Stížnost kurfiřtova ve Vídni. Císař odkazuje sám Aldringena ke kurfiřtovi	292
Další klamy Valdštejnovy. Rozkaz císaře Aldringenovi z 22. října	293
Postavení Aldringenovo a císařovo	294
Nebezpečí hrozící Breisachu. Žádosti o pomoc	294
Valdštejn povoluje pomoc a 1. srpna ji odvolává	295
Opatření Aldringenova a konečné povolení pomoci	296
Breisach lze zachrániti jen pomocí Feriovou	297
Císař a tažení Feriovo	297
Aldringen a Feria. Valdštejnova žádost o příměří na Dunaji	298
Aldringen navrhuje spojení svého sboru s Feriou. Neurčité odpovědi Valdštejnovy	298
Zákaz spojení s Feriou. Samostatné jednání Aldringenovo	299
Spojení Aldringena s Feriou. Konečný rozkaz Valdštejnův o to	300
Hallwichovo vylíčení poměru Valdštejnova k Bavorsku	301
Křivé výklady o poměru dvora k Valdštejnovi	302
Posláání hr. Šlika do ležení a jeho bezvyslednost	303
Nejistota dvora o tajných jednáních s Arnimem. Klamné zprávy Valdštejnovy o tom	304
Zbědačelost vojsk evangelických v Slezsku	306
Valdštejn šetří úmyslně nepřítel. Následky toho	307
Thurn a Valdštejn	308—312
Thurnův projev nedůvěry k Valdštejnovi	308
Thurnovy chvály Arnima a svědectví Rašínovo o jeho zášti k Arnimovi	309
Thurn posílá k Valdštejnovi Rašína	310
Rašínova zpráva o tomto posláání	310
Její kritika	311
Obrat Valdštejnův z 12.—14. září	312—316
List Trčkoví z 14. září	312
Sliby císaři z 13. září	312

Zpráva o smrti Holkové	314
Pravděpodobné příčiny obratu	314
Příchod Questenberkův a Trautmannsdorfův. Výklady hvězdářů	315
Přípravy k tažení do říše a k boji s nepřítelem	316
Jednání po návratu Arnimově	317—321
List Arnimův o jeho rozmluvě s Valdštejnem	317
Jednání vévody Františka Albrechta s Valdštejnem	317
Žádosti Valdštejnovy o společné tažení proti Švédům	317
Nepřavdy Arnimovy o smlouvách těchto. Zpráva Františka Albrechta	318
Rozbití jednání	318
Listy Arnimovy o rozbití jednání	319
Výklady obratu Valdštejnova	320
Dojem noviny v Drážďanech a u kancléře	321
Nejistota Kinského. Příchod du Hamela a Steinäckra ke Kinskému jednat s Valdštejnem	321
Soud Steinäckrův o Arnimovi	322
List Valdštejnův Gallasovi a císaři o rozbití jednání	322
Rozhořčení Valdštejnovo na Arnima	323
Pravá povaha plánů Valdštejnových	324
Výklad ústupů Valdštejnových	324
Nedostatek odvahy u Valdštejna. Chorobný zmatek jeho chování	325
Jeho pošetilost	325
Kolísání mezi spolkem se Švédskem a Francií na jedné a Sasy a Branibory na druhé straně	326
Plán na českou korunu	327

12. Jednání říjnová. Stínava.

Sliby Valdštejnovy o ztrestání nepřítele	328
Nový program Valdštejnův	328
Žádosti o nové vyjednávání	328
Opětné šetření Arnima	329
Arnim opouští Slezsko	330
Opuštění Thurna u Odry	331
Valdštejn povolává Gallasa k Litoměřicům	331
Tažení za Arnimem. Sliby o jeho zničení	332
Změna plánů Valdštejnových v dnech 8.—9. října	333
Zničení sboru Thurnova u Stínavy	334
Výklad toho	334
Propuštění hr. Thurna	335
Šetření Arnima. Chlubné sliby Valdštejnovy	337
Zdlouhavé válčení v Slezsku a Lužici	338
Schůze Valdštejna s vévodou Františkem Albrechtem	339
Valdštejnův písemný návrh o spojení s kurfiřty	339
Význam jeho	340
Výklad Valdštejnových snah o získání Sas	341
Valdštejn a plány protišvédské	341
Arnim a Valdštejnovy návrhy	341—344
Arnimův list kurfiřtu Braniborskému	342
Jeho kritika	343
Odpověď kurfiřta Braniborského Valdštejnovi	344
Odmítavá odpověď kurfiřta Saského	344
Dodatek vévody Františka Albrechta	345
Situace Valdštejnova po odmítnutí jeho žádostí. Jeho zmatek a nejistota	346
Pravděpodobný výklad jeho nových cílů	346

13. Krise.

Kurfiršt Bavorský odesílá Aldringena s vojskem ligy k záchraně Breisachu	348
Osvobození Kostnice a Breisachu	349
Valdštejn a tažení k Breisachu	349
Opatření dvora na ochranu tažení rýnského	350
Valdštejnovy stížnosti na jednání dvora	350
Tažení Výmarského od Rýna k Řeznu v říjnu	351
Prosby kurfiřta Bavorského o pomoc v měsíci září	352
Sliby císařovy a hněvné odmítnutí Valdštejnovo	352
Zprávy o tažení Švédů do Bavor	354
Prosby kurfiřtovy o sukkurs z 23. října	354
Přímluvy císařovy. Odpověď Gallasova	354
Valdštejn odvolává Chorváty Gallasovy k sobě	355
Žádost o rozmluvu s Gallasem. Protibavorské projevy Valdštejnovy	356
Opětné zeslabení sboru Gallasova a odmítnutí pomoci na Dunaj. Valdštejnův list císaři z 3. listopadu	356
Klamné zprávy tohoto listu	357
Nové žádosti kurfiřtovy k císaři a k Valdštejnovi	358
Švédové oblehli Řezno. Aldringen nemůže pomoci	359
Naléhavé žádosti císařovy o pomoc na Dunaj. Rozkaz Gallasovi	360
Nové odmítnutí Valdštejnovo z 6. listop. Slib poslání Strozziho z 9. listop	361
Strozzi poslán s 30 kompaniemi jen na hranice k Chebu	361
Nepravdivé zprávy Valdštejnovy, že Švédové míří do Čech	362
Valdštejnův rozkaz Gallasovi, aby pomoci kurfiřtu neposílal a opětné zeslabení sboru Gallasova	363
Smělé lži Valdštejnovy, že poslal Strozziho k Dunaji	364
Kapitulace Řezna	365
Žádosti kurfiřtovy po pádu Řezna	365
Listy císařovy. Marné čekání slíbené pomoci	366
Tažení Valdštejnovo z Lužice k Litoměřicům. Důležité listy z 15. listopadu	367
Slib zachrániti Řezno z 16. listopadu	368
Slib zahrnutí Švédy zpět. Tažení k Dunaji a podmíněnost slibů dalších	369
Patrná neochota Valdštejnova táhnouti proti Švédům	370
Výklady Valdštejnovy hr. Trautmannsdorfovi v Plzni	370
Rozhořčení Valdštejnovo proti dvoru	371
Naléhání, aby se jednalo o pokoj	371
Prohlášení, že armáda musí býti na zimu ubytována v zemích císařských	372
Význam Valdštejnových plzeňských výkladů	372
Klamné sliby o další tažení proti Výmarskému. Valdštejn chce se vrátiti do Slez	374
Valdštejn v bavorském Brodě. Rozhodnutí o návratu do Čech	375
List Valdštejnův císaři z 3. prosince	375
List Piccolominiho Gallasovi z 2. prosince. Pravda o návratu do Čech	377
Valdštejn v Plzni. Příchod Questenberkův a Trautmannsdorfův	378
Císařské instrukce Questenberkovi o zimních bytech	379
Přísné rozkazy císařovy z 9. prosince, aby Valdštejn vytrhl zpět na Dunaj	380
Dobré zdání fridlandských důstojníků	381
Význam tohoto dobrozdání	382
Odpověď Trautmannsdorfova císaři	383
Přímluvné listy Questenberkovy	383
Srážka Valdštejna s císařem stran postavení Suysova	384
Vyzývavé chování Valdštejnovo k císaři a ke kurfiřtovi	385
List Trčkův Kinskému z 26. prosince o zamýšleném povstání	386
Císař odhodlán Valdštejna velitelství zbaviti	386